

28.03.2018

***Lingua receptiva* czy *lingua franca*? Praktyki językowe na pograniczu polsko-czeskim w obliczu dominacji angielszczyzny (ujęcie ekolingwistyczne)**

Instytucje: Wydział Humanistyczny UZ (Instytucja kierująca)

Miejscowości: Zielona Góra

Dziedziny: Językoznawstwo ogólne i porównawcze, teoria języka i teoria komunikacji, metody badań lingwistycznych, lingwistyka komputerowa

Grupy docelowe: Doktoranci

Termin: 22.03.2018-21.03.2021

Na ilość i jakość polsko-czeskich kontaktów językowych ma współcześnie wpływ kilka skomplikowanych zjawisk, które decydują w dużym stopniu o kształcie rzeczywistości społecznej w Czechach i w Polsce. Najkrócej rzecz ujmując: od 1989 roku słabnie poczucie więzi oparte na wspólnej tożsamości słowiańskiej; w siłę rośnie z kolei tożsamość narodowa. Jednakże lojalność wobec języka narodowego, traktowanego przez wieki w obu krajach jako podstawowy nośnik tożsamości wspólnotowej, nie jest już dziś tak obligatoryjna.

Na sytuację języków narodowych nakładają się dodatkowo ogólniejsze ekonomiczne i polityczne procesy globalizacyjne, migracje ludności (co dotyczy bardziej Polaków niż Czechów), rewolucja technologiczna itd. Sprzyjają one uczestnictwu w ponadnarodowej wspólnocie komunikacyjnej, ale także zmieniają pejzaż kulturowy krajów Europy Środkowej, modyfikując wykształcone lokalnie wzorce komunikacji międzyjęzykowej.

Celem projektu jest prześledzenie tych zmian. Posłużą temu odpowiednio zaprojektowane badania socjolingwistyczne, za pomocą których zostaną ujawnione preferencje dotyczące wyboru języka komunikacji na pograniczu. Zakłada się także przeprowadzenie eksperymentów psycholingwistycznych nad recepcją mowy sąsiada. Całość jest ujęta w szerokiej ramie ekolingwistyki, promującej podtrzymywanie zróżnicowania językowego.

Badania mają umożliwić zdiagnozowanie współczesnej sytuacji językowej na polsko-czeskim pograniczu oraz wyprowadzenie wniosków dotyczących dynamiki

zmian. Obszar poddany rozpoznaniu to środkowy odcinek polsko-czeskiego pogranicza typowy pod względem natężenia i charakteru kontaktów językowych. Nie był on dotąd obiektem badań; problem rywalizacji czy współistnienia komunikacji za pomocą lingua franca (ELF) i lingua receptiva (LaRa) także nie był rozpatrywany na tym pograniczu.

Badania polsko-czeskich kontaktów językowych w kontekście LaRa pozwolą także włączyć się w wartki obecnie w lingwistyce kontaktu na świecie nurt badań nad wielojęzycznością receptywną.

Dofinansowanie: Narodowe Centrum Nauki Numer rejestracyjny projektu: 2017/26/E/HS2/00039

Możliwość współpracy: Tak

Kontakt: Magdalena Steciąg M.Steciag@ifp.uz.zgora.pl Instytut Filologii Polskiej UZ
al. Wojska Polskiego 69 65-761 Zielona Góra

Linki:

- <https://www.wzielonej.pl/informacje/rozmowa-na-96-fm/jezyk-polski-czeski-spokrewnione-uzywane-kontaktach-sprawdza-prof-steciag/>
- <https://www.wzielonej.pl/kultura/audycje/polak-czech-dwa-jezykowe-bratanki-polski-na-tapecie/>

Słowa kluczowe: lingua receptiva, ekolingwistyka, kontakty językowe, lingua franca

Autor: Magdalena Steciąg